

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27003175	Val do Asma	Chantada	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
TMV	Transporte e mantemento de vehículos	CMTMV02	Electromecánica de vehículos automóbiles	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0460	Empresa e iniciativa emprendedora	2023/2024	3	53	63

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CARMEN LIZ LÓPEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O módulo de EIE desenvolve as competencias profesionais, persoais e sociais establecidas no Decreto 94/2011, do 28 de abril, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ao título de técnico de grao medio en electromecánica de vehículos automóbiles, en concreto contribúe ao desenvolvemento das seguintes competencias:

- m) Crear e xestionar unha pequena empresa, realizando un estudo da viabilidade dos produtos, de planificación da produción e de comercialización.
- n) Xestionar a propia carreira profesional e analizar as oportunidades de emprego, de autoemprego e de aprendizaxe.
- ñ) Participar na vida económica, social e cultural, cunha actitude crítica e de responsabilidade.

Así mesmo desenvolve os obxectivos xerais do ciclo recollidos no citado Decreto nas letras:

- ñ) Recoñecer os dereitos e os deberes como axente activo na sociedade, analizando o marco legal que regula as condicións sociais e laborais, para participar na cidadanía democrática.
- o) Recoñecer as oportunidades de negocio identificando e analizando demandas do mercado, para crear e xestionar unha pequena empresa.
- q) Analizar e valorar a participación, o respecto, a tolerancia e a igualdade de oportunidades, para facer efectivo o principio de igualdade entre mulleres e homes.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A iniciativa emprendedora	O traballo por conta propia. Concepto de empresario e emprendedor. A idea de negocio.	4	5
2	O contorno da empresa	Análise do contorno e da competencia. A localización. Cultura empresarial e RSC.	4	5
3	O mercado e o marketing	Tipos de mercado, segmentación e estudo de mercado.As ferramentas do marketing e a atención ao cliente.	7	10
4	As formas xurídicas e a posta en marcha	Tipos de formas e trámites para a constitución dunha empresa.	5	10
5	O plan de produción	Plan de produción, aprovisionamento e análise de custos.	5	10
6	O financiamento	Estudo das distintas fontes de financiamento.	5	10
7	A análise contable e financeira	Nocións básicas de contabilidade. Os documentos contables e a súa análise.	8	10
8	A xestión da documentación empresarial	Xestión fiscal e administrativa	6	10
9	O plan de empresa	Remate e presentación do proxecto empresarial elaborado durante o curso.	19	30

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A iniciativa emprendedora	4

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector de transporte e mantemento de vehículos.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de electromecánica de vehículos automóbiles (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.

Contidos
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector de transporte e mantemento de vehículos.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O contorno da empresa	4

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de electromecánica de vehículos automóbiles en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa electromecánica de vehículos automóbiles e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identifícaronse, en empresas de electromecánica de vehículos automóbiles, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Criterios de avaliación
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.</p> <p>Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de electromecánica de vehículos automóbiles: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.</p> <p>Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.</p> <p>Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.</p>

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	O mercado e o marketing	7

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.

4.3.e) Contidos

Contidos
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de electromecánica de vehículos automóbiles: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	As formas xurídicas e a posta en marcha	5

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cumpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector de transporte e mantemento de vehículos.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Formas xurídicas das empresas.</p> <p>Responsabilidade legal do empresariado.</p> <p>A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.</p> <p>Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.</p> <p>Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	O plan de produción	5

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de electromecánica de vehículos automóviles, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.

4.5.e) Contidos

Contidos
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	O financiamento	5

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de electromecánica de vehículos automóbiles tendo en conta a súa localización.

4.6.e) Contidos

Contidos
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de electromecánica de vehículos automóbiles.
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector de transporte e mantemento de vehículos.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	A análise contable e financeira	8

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Descríbironse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.

4.7.e) Contidos

Contidos
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	A xestión da documentación empresarial	6

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coa electromecánica de vehículos automóviles, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d

4.8.e) Contidos

Contidos
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de electromecánica de vehículos automóbiles: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	O plan de empresa	19

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	NO
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito de electromecánica de vehículos automóbiles, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

Criterios de avaliación
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.9.e) Contidos

Contidos
<p>Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.</p> <p>Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito de electromecánica de vehículos automóbiles.</p> <p>Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.</p> <p>Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.</p> <p>Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.</p>

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES:

Os mínimos exixibles para acadar os resultados de aprendizaxe do módulo están recollidos no punto 4c desta programación, e deberán ter unha cualificación mínima de 5.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Para proceder á avaliación continua dun alumno/a, esíxese a súa previa asistencia ao 90 por 100 do número total de horas da clase, salvo faltas xustificadas. O máximo de faltas de asistencia inxustificadas será, polo tanto, do 10 por 100, superado o cal, o alumno perderá o dereito á avaliación continua, na forma establecida legalmente. O alumno que perda o dereito á avaliación continua terá que facer unha proba final, na que entrará todo o temario do módulo.

A cualificación final do módulo virá expresada en numeración arábica, entre o 1 e o 10, redondeándose os decimais inferiores a 5 por defecto e os iguais ou superiores por exceso.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Para superar positivamente o módulo haberá que acadar como mínimo unha media de cinco puntos nas probas escritas, é dicir nos exames, non se fará media con notas inferiores a 5. Unha vez obtida a nota de 5 puntos como media dos exames, esta nota constituirá o 70 por 100 da cualificación das avaliacións parciais e da final.

O outro 30 por 100 da cualificación, corresponderá ao proxecto empresarial.

Criterios de cualificación:

A-QUE SE AVALÍA :Se o alumno acadou os resultados de aprendizaxe, a través dos criterios de avaliación establecidos para cada un, incluíndo sempre os mínimos esixibles apuntados no currículo.

B-CÓMO SE AVALÍA: Realizárase probas escritas (en xeral cada dúas unidades) que poderán contar cunha ou varias destas tres modalidades:

* preguntas que se contestarán a través de resposta escrita, batería de preguntas tipo test ou verdadeiro ou falso

*un ou varios supostos prácticos de cada unha das unidades de traballo ou das máis representativas que integran o currículo do módulo

*Ademais os alumnos deberán presentar un plan de empresa que se irá avaliando por cada avaliación e suporá o 30% da nota final. Para aprobar o plan de empresa o alumnado deberá presentar as tarefas a través da aula virtual no período de tempo fixado; un retraso inxustificable suporá a avaliación da citada tarefa cunha nota de 0 da parte correspondente.

C-CUALIFICACIÓN OBXECTIVA DO PROCESO DE AVALIACIÓN:

A) Preguntas tipo test: Consistirá en preguntas tipo test sobre os mínimos esixibles; cada pregunta levará varias respostas, das que só unha será verdadeira. As mal contestadas poden penalizar (indicárase no propio exame).

B)- Preguntas teóricas: non contan negativo as mal contestadas; calificarase cada unha en función da parte da nota que se lles asigne na proba e que sempre aparecerá indicada no exame.

-Casos prácticos: non contan negativo os mal contestados: calificarase cada unha en función da parte da nota que se lles asigne na proba e que sempre aparecerá indicada no exame.

c) PLAN DE EMPRESA:

En cada avaliación a profesora irá esixindo a entrega nos prazos establecidos de diversas partes dun plan de empresa; este será cualificado conforme aos mínimos esixibles. Para aprobar o plan de empresa o alumnado deberá presentar as tarefas a través da aula virtual no período de tempo fixado; un retraso inxustificable suporá a avaliación da citada tarefa cunha nota de 0 da parte correspondente.

A nota real obtida nas probas de avaliación (A e B) recibirá unha ponderación dun 70%, quedando o 30% restante para a calificación do plan de empresa que deberán entregar os alumnos en cada unha das avaliacións.

A ponderación de cada unha das unidades didácticas (para o 70%) é a seguinte:

UD1:5%, UD2:5%, UD3:10%, UD4:10%, UD5:10%, UD6:10%, UD7:10%, UD8:10%

UD9:30% corresponde a nota do plan de empresa (tanto para a primeira coma para a segunda avaliación e final)

Para obter a calificación positiva en cada avaliación será necesario ter aprobada (un 5) tanto nas probas teóricas como no plan de empresa

D-SECUENCIA DAS AVALIACIÓNS:

Realizaranse 2 avaliacións ao longo do curso que irán distribuídas da seguinte forma:

1ª avaliación: unidades 1,2,3,4 e a parte correspondente da 9

2ª avaliación: unidade 5,6,7,8 e a parte correspondente da 9

Para superar o módulo será necesario ter superadas as dúas avaliacións cunha nota mínima de 5.

O alumno deberá entregar un proxecto de empresa (obligatorio) que se calificará de 1 a 10 e terá unha ponderación dun 30% da nota final do módulo; é necesario ter aprobado o plan de empresa (5 puntos sobre 10) para poder superar o módulo.

No caso de, por falta xustificada documentalmente, non poder asistir a algunha proba escrita poñerase unha única data previa a avaliación na que se farán todas as probas escritas pendentes.

Actos de copia: calquera alumno/a que realice un acto de copia, tanto no exame como no proxecto de empresa será automaticamente calificado con un 1 nesa parte e para esa avaliación, debendo ter que recuperala.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Os alumnos que nas avaliacións parciais non acaden os obxectivos desixidos terán que recuperalos nas probas de recuperación que se realizen ao longo do curso.

Para cada avaliación suspensa se establecerá unha proba de recuperación en xeral despois da avaliación parcial.

Nesa proba, os alumnos/as deberán examinarse das unidades que non teñan superadas.

As actividades de recuperación consistirán nun exame da materia programada ao finalizar cada trimestre. Ademais, segundo a parte a recuperar, tamén se poderá establecer a realización e entrega doutros traballos indicados polo profesor/a.

Os alumnos/as co plan de empresa suspenso terán a avaliación suspensa e deberán recuperala entregando na forma e prazo establecidos pola profesora, o plan de empresa e obtendo nel un mínimo de 5 puntos sobre 10

Ao final de curso realizarase unha proba de recuperación final do módulo na que cada alumno/a se examinará das unidades didácticas que tivera suspensas).

Os alumnos/as co plan de empresa suspenso terán o módulo suspenso e deberán recuperala entregando na forma e prazo establecidos pola profesora, o plan de empresa e obtendo nel un mínimo de 5 puntos sobre 10

Actos de copia: calquera alumno/a que realice un acto de copia, tanto no exame como no proxecto de empresa será automaticamente calificado con un 0 nesa parte e para esa avaliación, debendo ter que recuperala.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

De acordo coa Orde do 12 de xullo do 2011, o alumnado que acumule un número de faltas de asistencia sen xustificar superior ao 10% das sesións de clase, perderá o dereito á avaliación continua. Para os efectos de determinación da perda do dereito á avaliación continua, o profesorado valorará as circunstancias persoais e laborais do alumno/a na xustificación desas faltas.

Estes/as alumnos/as serán cualificados nunha única proba de carácter teórico-práctico que poderá incluír calquera dos contidos do módulo e que se realizará ao longo do mes de xuño nas datas establecidas polo centro para tal fin.

Esta proba final poderá incluír cuestionarios de selección, cuestionarios de resposta breve ou a desenvolver e supostos prácticos relacionados cos contidos do módulo. Para lograr unha cualificación positiva é necesario acadar un total de 5 puntos neste exame final.

Os alumnos tamen deberán presentar e expor un plan de empresa nas datas fixadas pola profesora, que será calificado de 1 a 10.

Aos efectos de avaliación, o exame terán un valor de 70% e o plan de empresa dun 30% sendo necesario ter aprobados ambos para aprobar o módulo

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

PROCEDEMENTO SOBRE O SEGUIMENTO DA PROGRAMACIÓN

Periodicamente faranse reunións dos membros do departamento para valorar o seguimento das programacións e en caso de que fose preciso levaranse a cabo as modificacións que fosen pertinentes.

Mensualmente comprobarase se se cumpren os prazos revisando as programacións de aula a fin de permitir regularizar as posibles desviacións o antes posible.

Trimestralmente comprobarase a adquisición por parte do alumnado dos resultados de aprendizaxe previstos para cada bloque temático e, no seu caso, programaranse actividades de recuperación e reforzo.

Ao finalizar o curso farase unha avaliación final da programación didáctica, suñando as posibles incidencias acaecidas ao longo do ano académico, anotaránase as observacións pertinentes e propoñeránase as correspondentes modificacións e melloras que se incluírán na memoria de fin de curso do departamento.

Os INDICADORES para avaliar as programacións serán:

- O grao de logro dos obxectivos programados
- O grao de aprendizaxe alcanzado polo alumnado, estudando os resultados académicos para ver si se axustou ao seu nivel
- A adecuación da secuenciación e temporalización de contidos
- E todos aqueles que o equipo docente do departamento estime oportunos para a avaliación da súa propia práctica.

PROCEDEMENTO PARA A AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

Algúns dos INSTRUMENTOS que poderán empregarse para avaliar a práctica docente son:

- Cuestionarios anónimos
- Táboas de observacións recollidas durante a realización de tarefas, traballos en equipo...
- Entrevistas co alumnado e o profesorado do ciclo.
- Reflexións conxuntas co grupo sobre o funcionamento das clases.
- Os propios resultados do proceso de aprendizaxe reflectidos nas avaliacións trimestrais e finais.

Os seguintes INDICADORES empregaranse como guía para avaliar a propia práctica docente, a medición dos mesmos realizarase, como mínimo, ao rematar o curso, e preferiblemente ao finalizar cada unha das avaliacións:

MOTIVACIÓN

1. Realizo motivación inicial antes de cada unidade (actividades introdutorias, explicación do plan de traballo...)
2. Manteño o interese do alumnado partindo das súas experiencias, con linguaxe claro e adaptado...
3. Comunico a importancia das aprendizaxes (aplicación real, funcionalidade...)

4. Dou información dos progresos conseguidos e das dificultades atopadas.

DESENVOLVEMENTO

5. Estruturo e organizo os contidos de cada tema (mapas conceptuais, esquemas, subliñado...)

6. Facilito a adquisición de novos contidos (intercalando preguntas aclaratorias, sintetizando, exemplificando...)

7. Propoño actividades que aseguran a adquisición dos obxectivos didácticos previstos.

8. Propoño actividades variadas (de introdución, de síntese, de recuperación, de ampliación...)

9. Favorezo a realización de actividades individuais e en grupo de xeito equilibrado.

10. Comprobo os distintos xeitos e ritmos nos que os alumnos van comprendendo as tarefas (facendo preguntas, facendo que verbalicen o proceso, explicacións adicionais, feedback...)

11. Facilito estratexias de aprendizaxe: cómo solicitar axuda, cómo buscar fontes de información, pasos para resolver cuestións e problemas, dou ánimos, asegúrome a participación de todos...

12. Favorezo o traballo autónomo por parte do alumnado.

RECURSOS E ORGANIZACIÓN DA AULA

13. Reparto o tempo axeitadamente entre as distintas tarefas, exposición do tema;

14. Adopto distintos tipos de agrupamento en función do momento, da tarefa, dos recursos a empregar...

15. Empleo recursos didácticos variados (audiovisuais, informáticos, prensa, técnicas de investigación...)

CLIMA DE AULA

16. As relacións que establezo cos meus alumnos dentro da aula son correctas, fluídas e respectuosas.

17. As relacións entre os alumnos dentro da aula son correctas, fluídas, e non discriminatorias.

18. Favorezo a elaboración de normas de convivencia coa achega de todos e reacciono de xeito ecuánime ante situacións conflitivas.

19. Fomento o respecto e a colaboración entre alumnos.

20. Acepto suxestións e achegas tanto para a organización das clases como para a realización de actividades.

COMUNICACIÓN E COORDINACIÓN DOCENTE

21. Realizo actividades de coordinación con outros profesionais do centro (orientación, outros docentes, profesores de apoio...) para modificar e/ou adaptar contidos, actividades, metodoloxía, recursos;

22. Empleo diferentes medios para informar a pais, profesores e alumnos (teléfono, reunións, sesións de avaliación...) sobre calquera circunstancia do proceso de ensino aprendizaxe.

SEGUIMIENTO E CONTROL

23. Reviso e corrijo frecuentemente os contidos, actividades propostas, adecuación de tempos, agrupamentos e materiais empregados.

24. Proporciono información ao alumno sobre a execución das tarefas e cómo melloralas e favorezo procesos de autoavaliación.

25. No caso de obxectivos insuficientemente alcanzados propoño novas actividades que faciliten a súa consecución.

26. No caso de obxectivos suficientemente alcanzados propoño actividades de consolidación e ampliación.

27. Empleo sistematicamente instrumentos e procedementos variados de recollida de información (diario de clase, rexistro de observacións...)

28. Empleo distintas técnicas de avaliación en función dos contidos, das tarefas, da diversidade do alumnado...

29. Comprobo periodicamente o cumprimento da programación e realizo as modificacións que fosen precisas.

30. Obteño información anónima do alumnado para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comezo das actividades do ciclo formativo, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, servirá para orientar e situar ao alumnado en relación co perfil profesional correspondente.

Nesta sesión o profesor/a que se encargue da titoría dará a información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias académicas ou persoais con incidencia educativa, dos alumnos que o compoñan.

Esta información tomarase como base para o coñecemento do alumnado, así como a observación diaria na aula do profesor encargado de impartir o módulo, tratando de descubrir mediante a interacción co alumnado, os coñecementos previos que relacionados cos contidos do módulo poidan ter de antemán.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Establecerase un plan de traballo complementario baseado na realización de actividades de reforzo que incidan na comprensión dos contidos básicos do módulo, estas actividades serán entregadas ao profesor/a segundo os prazos establecidos por este/a, explicándolle ao alumno/a particularmente, as dúbidas que poidan xurdir, tanto na aula como durante os períodos de titoría.

Realizaranse tamén as probas de recuperación dos controles suspensos segundo se establece no apartado dos criterios de cualificación.

Fomentarase o traballo en grupo e a axuda recíproca entre compañeiros.

Empregaranse diversas metodoloxías e recursos didácticos para poder adaptarse aos distintos xeitos de procesamento da información do alumnado.

O carácter aberto e flexible do currículo ten por obxecto atender á diversidade, posibilitando niveis de adaptación curricular ás condicións específicas de cada alumno/a. En caso de ter que levalas a cabo coordinaranse xunto co departamento de orientación do centro.

Estas medidas poñeranse en práctica para evitar a consolidación de dificultades de aprendizaxe, facilitar o proceso de socialización e autonomía do alumnado con dificultades e fomentar o respecto ás diferenzas individuais.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

EDUCACIÓN AMBIENTAL

Tratarase mediante a análise do impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas, así como a través do fenómeno de responsabilidade social e do concepto de ética empresarial.

Tamén se comentarán as axudas e subvencións, por exemplo en concepto de exencións ou desgravacións fiscais entre outras, que pode ter un comportamento empresarial respectuoso co medio ambiente.

EDUCACIÓN DO CONSUMIDOR

Terase en conta especialmente ó tratar o perfil dos clientes no apartado do estudo de mercado, facendo especial referencia ás principais asociacións de consumidores e á repercusión que estas poden ter sobre a actividade empresarial.

Fomentarase un espírito de respecto ós dereitos dos mesmos e de valoración da súas opinións, dende o punto de vista da empresa. Facendo especial referencia no apartado da responsabilidade social.

Dende o punto de vista do comprador incidirase na importancia de ter un consumo responsable de cara á consecución dun desenvolvemento sustentable.

EDUCACIÓN PARA A NON DISCRIMINACIÓN E PARA A IGUALDADE ENTRE SEXOS

Referirémonos a ela especialmente cando se traten os conceptos de responsabilidade social da empresa e de ética empresarial, tratando aspectos como a integración das persoas con discapacidade na empresa, as axudas previstas por este concepto así como as referidas ao fomento da igualdade entre mulleres e homes, os plans de igualdade e as iniciativas de fomento da iniciativa empresarial feminina.

EDUCACIÓN PARA A PAZ

A posta en marcha dun proxecto empresarial implica unha continua toma de decisións e a posibilidade de enfrontarse a posibles conflitos (entre socios, coa sociedade, coas administracións públicas....) polo que se tratarán as ferramentas para resolvelos de xeito conciliador.

EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA

De novo empregaremos o apartado de responsabilidade social empresarial para tratar este aspecto, aínda que tamén incidiremos nel no tema das obrigas fiscais ó tratar a importancia dos impostos como elementos de redistribución da renda.

No tema da organización dos recursos humanos farase incidencia na importancia do respecto á normativa legal (contratos, convenios colectivos...)

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Contémplase a posibilidade de realizar algunha actividade complementaria en función do tempo e da disposición orzamentaria